

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu **o maloleté deti K., S.**, nar. X. a **H.**, nar. X., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, deti rodičov, otca **Ing. I. K.**, bytom B., zastúpeného JUDr. I. B., advokátom v B., a matky **Ing. V. K.**, bytom B., zastúpenej JUDr. I. Z., advokátkou v B., **o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 20 P 34/2012, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2012 sp. zn. 11 CoP 155/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V uznesením z 22. februára 2012 č.k. 20 P 34/2012-26 odmietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal uložiť matke povinnosť obnoviť Dohodu o lekárskej starostlivosti pre maloleté deti v Základnej škole Z. u pôvodnej ošetrojúcej lekárky MUDr. L., prihlásiť maloletého S. na druhý polrok školského roku 2011/2012 do I. B triedy na Základnej škole N., prihlásiť maloletú H. do predškolského zariadenia S. na F. a podpísať prihlášku maloletej H. v MŠ R.R.. Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenie § 43 ods. 1 a 2 a § 75 ods. 2 O.s.p. s poukazom na to, že podľa ustanovenia § 35 Zákona o rodine súd v prípade nezahy rodičov súvisiacej s výkonom (realizáciou) ich rodičovských práv a povinností rozhoduje výlučne na návrh niektorého z rodičov, keď v takýchto prípadoch neprichádza do úvahy začatie konania z úradnej povinnosti podľa § 81 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 76 ods. 3 O.s.p. Keďže otec maloletých detí ani na výzvu súdu neodstránil vady návrhu v podstatnom smere, keď neuviedol, čoho sa mieni

domáhať návrhom vo veci samej, v danom konaní nemožno pokračovať aj preto, že bez znalosti predmetu meritórneho konania je vylúčené, aby súd mohol zhodnotiť existenciu dôvodov podmieňujúcich prípadné nariadenie predbežného opatrenia. Konštatoval tiež, že aj ak by sa navrhovateľ vo veci samej mienil domáhať uloženia rovnakej povinnosti, akej sa domáhal predbežným opatrením, návrhu na nariadenie predbežného opatrenia by nemohol vyhovieť s poukazom na cieľ predbežných opatrení, ktorým je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie otca maloletých detí uznesením z 27. apríla 2012 sp. zn. 11 CoP 155/2012 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V dôvodoch rozhodnutia v prvom rade konštatoval, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia musí primárne spĺňať všeobecné a špecifické náležitosti návrhu v zmysle § 42 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 79 ods. 1 O.s.p. a § 75 ods. 2 O.s.p. Ak návrh nespĺňa všeobecné náležitosti podania v zmysle § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 O.s.p., ako aj náležitosti vyžadované pri nariadovaní predbežného opatrenia, súd vyzve uznesením navrhovateľa na opravu, resp. doplnenie návrhu; uvedené neplatí na konanie, ktoré môže súd začať bez návrhu (§ 75 ods. 3 O.s.p.). Nakoľko ustanovenie § 176 ods. 1 O.s.p. zaraďuje medzi konania vo veciach starostlivosti o maloletých (v ktorých v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p. môže súd začať konať bez návrhu) i konanie o podstatných veciach, o ktorých sa rodičia nemôžu dohodnúť, t. zn. konanie podľa ustanovenia § 35 Zákona o rodine, s prihliadnutím na charakter konania starostlivosti súdu o maloletých a na obsah návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia smerujúceho k riešeniu podstatných vecí súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností odvolací súd vyslovil názor, že ustanovenie § 75 ods. 3 posledná veta O.s.p. nemožno vykladať bez prihliadnutia na ustanovenie § 81 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 176 ods. 1 O.s.p., čo znamená, že rozhodnutie prvostupňového súdu o odmietnutí návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia nie je vecne správne. S poukazom na účel právnej úpravy inštitútu predbežného opatrenia však odvolací súd uzavrel, že v danom prípade návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemožno vyhovieť, nakoľko otec maloletých detí neosvedčil potrebu navrhovanej dočasnej úpravy. Pokiaľ otec namieta zjavné nezhody rodičov v otázkach súvisiacich s voľbou ošetrojúcej lekárky oboch maloletých detí, ako i voľby základnej školy pre maloletého S. a materskej školy pre maloletú

H., tieto je potrebné uplatniť v konaní o veci samej, t.j. v konaní začatom podľa ustanovenia § 35 Zákona o rodine na návrh jedného z rodičov pri ich nezhode v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti maloletým a ich umiestnením v základnej škole, resp. materskej škole.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu (a súčasne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2012 sp. zn. 14 Co 122/2012 až 14 Co 125/2012 – pozn. dovolacieho súdu) podal dovolanie otec maloletých detí, navrhol ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., ako aj z dôvodu, že „rozhodnutie je nezákonné a v rozpore s legislatívou SR a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná“. Odvolaciemu súdu predovšetkým vytkol, že konal bez súvisiacej spisovej dokumentácie (22 P 134/2010) v dôsledku čoho je uznesenie odvolacieho súdu nepreskúmateľné a rozhodovanie odvolacieho súdu bez spisu je porušením čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Poukázal na to, že v konaní (vedenom na Okresnom súde Bratislava V – pozn. dovolacieho súdu) sp. zn. 22 P 134/2010 podal dňa 29.12.2010 návrh na predbežné opatrenie, kde žiadal aj rozhodnutie súdu o nástupe maloletého S. do jeho školy na N., ktorú si sám vybral na základe exkurzie z MŠ R. a svoj záujem pokračovať v jednej z najlepších škôl, kde má spolužiakov z MŠ, čo prejavil aj v doplnení znaleckého posudku č. 19 PhDr. B. z augusta 2011, ktorý je súčasťou spisu 8 C 422/2009, ktorý však nebol odvolaciemu súdu dodaný. „Odvolací súd potvrdzuje nesprávnosť postupu súdu“, keď návrh (na vydanie predbežného opatrenia – pozn. dovolacieho súdu) rozdelil na dve časti, ktoré spolu priamo súvisia, ale samostatne neriešia potrebu úpravy rovnocenného zákonného styku maloletých detí s otcom, návratu maloletých detí do miesta trvalého bydliska a ukončenie protiprávneho 26 mesačného odlúčenia maloletých detí z domova. Absurdným rozdelením predbežného opatrenia tak odvolací súd súvisiace skutočnosti návrhu na vydanie predbežného opatrenia posudzoval v rôznych senátoch (v „Civilno Občianskom konaní“ a v „Poručenskom senáte“), čím podľa názoru otca maloletých detí nemohlo byť súdom vykonané správne posúdenie veci.

Matka maloletých detí vo svojom vyjadrení žiadala dovolanie otca ako neprípustné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné pre úplnosť dodať, že z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmenu rozhodnutia (rozsudku alebo uznesenia) súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho svojim iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci samej. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúce rozhodnutie (v danom prípade uznesenie) odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho uznesenia (či ho formálne označil ako zmeňujúce, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúce uznesenie), prípadne ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.). V prejednávanej veci z porovnania výrokových častí uznesení súdov

nižších stupňov je zrejmé, že odvolací súd napriek použitej formulácii o zmene uznesenia súdu prvého stupňa v skutočnosti (podľa obsahu) jeho uznesenie potvrdil, keď podstatné je, že obe uznesenia (uznesenie súdu prvého stupňa a uznesenie odvolacieho súdu) sú súhlasné v tom, že (zhodne) návrhu otca maloletých detí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevyhoveli.

S poukazom na vyššie uvedené a súčasne s poukazom na ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením, nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nielen že nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., ale proti ktorému ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. dovolanie výslovne nepripúšťa, je nepochybné, že prípustnosť dovolania otca maloletých detí z § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd však nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 O.s.p. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., na ktoré zrejme poukazoval dovolateľ prostredníctvom tvrdenia o porušení čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ku ktorému malo dôjsť jednak tým, že odvolací súd konal a rozhodol bez súvisiacej spisovej dokumentácie a jednak tým, že odvolací súd potvrdil nesprávnosť

postupu súdu, spočívajúceho v „absurdnom rozdelení“ návrhu na nariadenie predbežného opatrenia na dve časti.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nemožno vyvodiť, že by súdy v prejednávanej veci v prípade dovolateľa nerešpektovali niektoré z týchto práv.

Základné právo účastníka súdneho konania na spravodlivý proces zaručujúci v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Otcom maloletých detí namietaný postup súdov v prejednávanej veci, z ktorého v dovolaní vyvodzuje porušenie čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd však nemožno považovať za procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedené tvrdenia dovolateľa, o ktoré opiera prípustnosť dovolania sú vo svojej podstate námietkou, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktoré rovnako, ako inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) považuje síce Občiansky súdny poriadok za prípustné dovolacie dôvody (ktoré možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), avšak samotná iná procesná vada, ani samotné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže v danom prípade dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia žiadnej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie otca maloletých detí podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2013

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková